

El cas Monteagudo i Erezuma, motiu de controvèrsia als tribunals

Les traves de la justícia

L'escamot Barcelona d'ETA va ser desarticulat al mes de maig. Les diligències sobre el cas, en el qual hi ha dos morts, van ser arxivades però ara l'acusació particular demana de reobrir-lo per a aclarir alguns punts. EL TEMPS ha mirat què diuen les diligències judicials.

El dia 30 de maig d'enguany la Guàrdia Civil desarticulava l'escamot Barcelona d'ETA en una operació efectuada a un xalet de Lliçà d'Amunt (Vallès Oriental) i en la qual van morir dos activistes, Joan Carles Monteagudo i Jon Erezuma. El primer en el mateix enfrontament i el segon, moments després, mentre el duïen amb ambulància des de la policlínica del Vallès a l'Hospital Clínic de Barcelona. Immediatament s'inicien el tràmits mèdics i judicials habituals en aquests casos; uns tràmits que encara no s'han acabat.

30 de maig. A la Funerària Encarnat de Granollers practiquen l'autòpsia a Monteagudo. Té dos impactes de bala. "Aquestes ferides foren produïdes per trets a llarga distància, un de perpendicular i un altre d'oblic. El grau de supervivència després del primer impacte és mínim". La mort és per "perforació cardíaca".

El mateix dia el jutge de Granollers, Gómez Salcedo, obre diligències prèvies i sol·licita a la Guàrdia Civil un informe de l'operació.

31 de maig. El jutge envia un telegrama a la Guàrdia Civil sol·licitant de nou informació. Alhora, a les 12.30 del matí els pares de Monteagudo reconeixen el cadàver del seu fill.

1 de juny. La família d'Erezuma sol·licita que es faci una segona autòpsia a Bilbao. El resultat destaca que "les lesions trobades en la segona autòpsia són lesions que en principi no es poden considerar mortals de necessitat".

4 de juny. El jutge de Granollers rep l'informe sobre els fets, elaborat per la Direcció General de la Guàrdia Civil de Madrid. Hi consta que la GC "cridà repetidament l'alto, i en no tenir resposta procedí a l'entrada simultània del pis". L'informe especifica que els *etarres* dispararen primer i el balanç fou d'un detingut, Àngel Zubieta Zubeldia, un mort,

Monteagudo i un ferit, Erezuma. Els dos darrers portaven una pistola Star i un subfusell Uzi respectivament.

10 de juny. Pren part en el cas, a instàncies de la família Erezuma, l'acusació particular, integrada pels advocats Francesc Arnau i Arantxa Zulueta.

11 de juny. L'acusació particular sol·licita al jutge de Granollers que li faciliti un procurador de tribunals per a poder dur a terme la seva tasca.

20 de juny. L'acusació particular sol·licita al jutge que li lliuri testimoni de totes les actuacions realitzades fin en aquell moment i, de nou, un procurador.

3 de juliol. El jutge designa un procurador per al cas. En tres dies ha de comunicar si accepta o no.

5 de juliol. El procurador de tribunals designat s'oposa a la designació oficial perquè "la intervenció d'un procurador no és perceptiva fins que no s'acordi l'obertura de judici oral".

8 de juliol. El jutge denega l'excusa presentada pel procurador. Al mateix temps l'acusació particular envia un escrit al jutge per comunicar-li que encara no ha rebut el testimoni de les actuacions realitzades i afirma: "Se'ns està situant en indefensió".

12 de juliol. El procurador compareix a les diligències prèvies i demana que li lliurin testimoni de totes les actuacions que comprenen aquestes diligències.

17 de juliol. Rebudes les diligències i analitzades pel procurador i l'advocat, demanen que es practiquin les següents diligències: declaració d'Àngel Zubieta, "ja que encara no ha declarat la seva versió de l'assalt efectuat per la Guàrdia Civil", i una relació completa de totes les armes utilitzades.

25 de juliol. L'acusació demana que es practiquin més diligències: que "siguin escoltats en declaració els doctors Miró i Tortras, de l'Hospital Clínic, els lliterers i xofers de l'ambulància que traslladà Erezuma, i que es requereixi a la

direcció de la Policlínica del Vallès que faciliti l'informe corresponent a l'estada i tractament d'Erezuma.

30 de juliol. El jutge "estima inútil i poc aclaridora" una declaració de Zubieta perquè quan fou detingut (a l'exterior) "era aliè al que succeïa dins el xalet". També denega una relació completa de totes les armes utilitzades.

2 d'agost. Recurs de l'acusació contra la decisió del jutge. En el text exposa diferents motius.

— "Tot i trobar-se a l'exterior, Zubieta va poder observar com es realitzava l'entrada de la Guàrdia Civil al xalet".

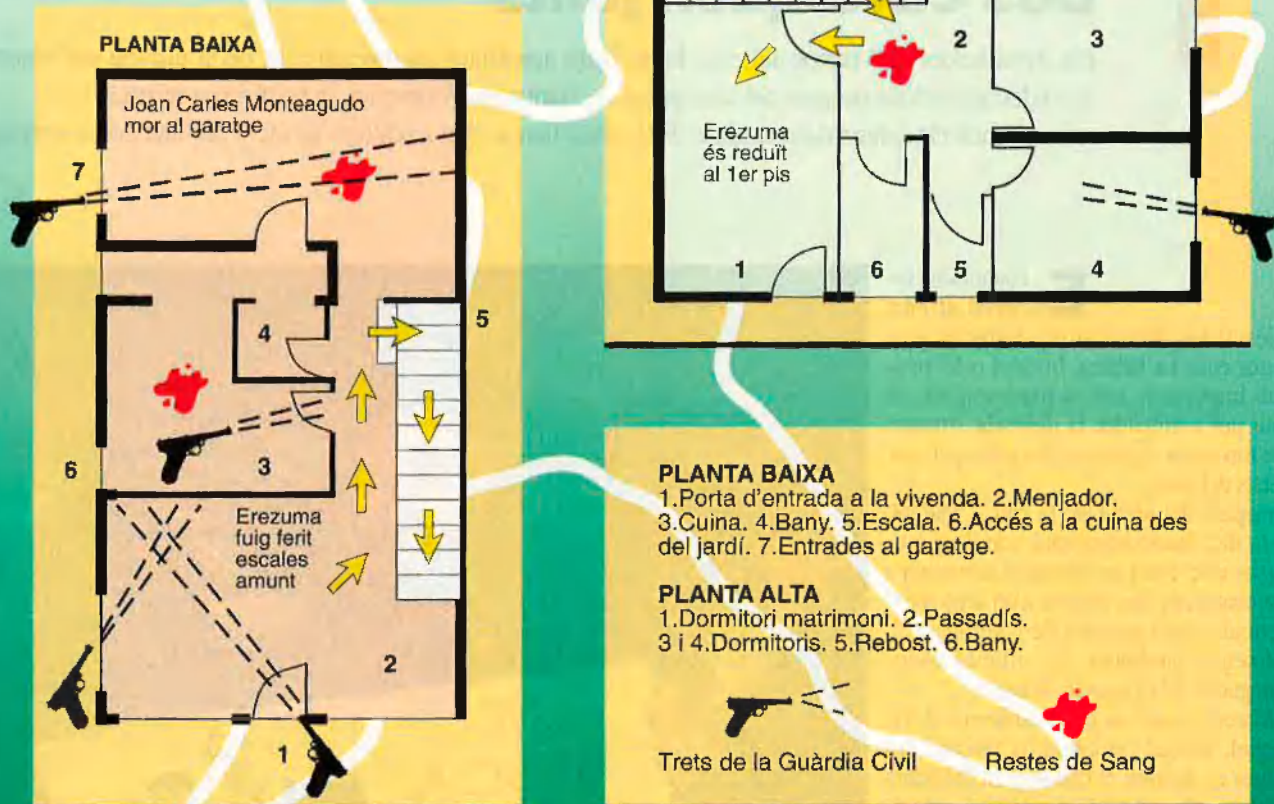
— "En cap dels tres interrogatoris fets a Zubieta, li van preguntar mai res sobre la seva versió de l'assalt; només fou interrogat sobre la seva pertinença a ETA i en quins atemptats havia participat".

12 d'agost. La Guàrdia Civil envia un informe armamentístic al jutge de Granollers, en què consta l'armament dels *etarres*, ja esmentat, i una relació de casquets.

16 de setembre. El jutge denega la petició de prendre declaració als doctors del Clínic, als lliterers i xofers de l'ambulància i a la direcció de la Policlínica, perquè "hi ha un informe mèdic detallat". En el mateix escrit denega de nou que declari Zubieta perquè ja havia prestat declaració en presència judicial.

Aquest mateix dia el jutge de Granollers dicta acte d'arxiu de les diligències. "Les actuacions practicades arran de la mort de Monteagudo i Erezuma acrediten que els fets investigats no constitueixen infracció penal, per tal com l'actuació dels agents de l'autoritat queda justificada per l'aplicació de la causa d'exempció de responsabilitat criminal, atès que actuaren en compliment d'un deure legal". El jutge destaca la coherència de la versió de la Guàrdia Civil i afirma que "l'anàlisi de les restes de munició permetria l'eximent de legítima defensa". Finalment, el jutge recorda que "qui

L'OPERACIÓ DE DESARTICULACIÓ DE L'ESCAMOT BARCELONA D'ETA

DOMÈNEC ÒRRIT

Croquis de la desarticulació de l'escamot Barcelona d'ETA, on moriren Joan Carles Monteagudo i Jon Erezuma.

no va fer front als agents amb armes de foc fou reduït i detingut, o qui resultà ferit fou traslladat amb celeritat perquè rebés assistència sanitària".

19 de setembre. L'acusació particular presenta un recurs de reforma i d'apel·lació contra l'acta d'arxiu de les diligències. Segons ella, "el compliment del deure com a causa d'exempció de la responsabilitat criminal no pot ser considerat". L'acusació critica que no es negociés abans de disparar, que no es respectés el principi de proporcionalitat (26 agents i 3 sospitosos), i contesta l'informe mèdic d'Erezuma dient que "no podem entendre que morís, si les seves ferides, cap en òrgans vitals com diuen les autòpsies, no revestien un greu perill per a la seva vida".

21 de setembre. El procurador de tribunals envia un escrit al jutge demanant que denegui el recurs interposat "perquè no hi ha actuació penalment perseguible en l'actuació dels agents". L'escrit afe-

geix que cada una de les lesions és "susceptible de causar la mort", que "la forma d'actuar fou la menys dolenta possible" i acusa els advocats de "sembrar dubtes mirant de potenciar els efectes publicitaris a què ETA ens té acostumats".

1 d'octubre. El jutge desestima el recurs de reforma, però admet el recurs subsidiari d'apel·lació i passa les actuacions a la sala sisena de l'Audiència Provincial de Barcelona.

9 d'octubre. El jutge de Granollers ordena la tramesa de les actuacions a l'Audiència Provincial.

15 d'octubre. L'acusació adreça un escrit a la sala sisena de l'Audiència, comunicant el "coneixement d'un fet nou". Diu així: "Intercalat en els folis 305 i 306 de les actuacions, ha aparegut un informe de l'Institut Nacional de Toxicologia, incorporat de forma clandestina, sense foliar. Aquest informe reflecteix que el senyor Erezuma no va disparar

cap arma i això ens obliga a insistir en la necessitat d'investigar suficientment els fets". L'acusació acaba sol·licitant que la sala estimi "el recurs d'apel·lació presentat i continuï la tramitació de la causa fins a escatir la realitat dels fets investigats".

L'informe de què parla l'acusació és un informe de l'Institut Nacional de Toxicologia del Ministeri de Justícia, amb data del 21 de juliol; consta que fou rebut pel jutjat de Granollers el dia 2 de setembre. S'hi afirma que "a la vista de les concentracions detectades en els orificis es pot pensar que els trets foren realitzats a llarga distància", però que "no es pot establir la distància de tir, ja que les ferides han estat rentades". L'informe afegeix que "els valors dels metalls detectats a les mans no són significatius de residu de tret". L'acusació demana la represa de les diligències.

Pere Martí